

[Poul Møller.]

må vi dog ikke forvente, at forbedringen fortsætter i samme målestok som i første kvartal.

Forliget fra i fjor var meget vidtgående, men det kan desværre ikke påstås, at regeringen har evnet at opfylde det. For så vidt angår skatteomlægningen, er det temmelig oplagt, at regeringen ikke ville opfylde forliget, i hvert fald ikke uden samtidig at gøre det illusorisk. Næsten straks efter dette forligs afslutning havde regeringens agitatorer travlt med at meddele, at skatteaftalen ikke kunne fastholdes. Det kunne den naturligvis, hvis man havde indrettet sin udgiftspolitik herefter, og man havde jo tid til det. Nu siger man: ja men det kunne ikke lade sig gøre, for de fleste udgifter er lovbundne. Men så måtte det være regeringens pligt at påtage sig den opgave for at gennemføre skatteomlægningen og holde det indgåede forlig om et udgiftsloft at komme til folketinget med forslag om omlægning af de lovbundne udgifter, f. eks. refusionsordningerne, eller komme til folketinget og sige: vi vil ikke opfylde forliget, vi kan ikke opfylde forliget. I stedet for valgte man at lade udgifterne udvikle sig efter deres egne love, og det er meget kostbart. Derefter nægtede man at opfylde skatteaftalerne uden at gennemføre en samtidig tvangsopsparing, der rammer investeringer og kapitaldannelse, og som gør skattelettelsens fordele illusoriske. Det var en dyb skuffelse, og det gav ikke blod på tanden til atter at forhandle med regeringen om en etapevis opfyldelse af en forligsaftale.

En ting er der måske allerede nu grund til at tænke over. Hvorledes vil regeringen til næste år klare sig uden tvangslån? Skal tvangslån eksistere som en varig aftapning af det danske folk, eller skal de afløses af en forøget beskatning? For ingen kan regne med, at det bliver muligt ved nedgang i de offentlige udgifter at kvitte tvangslånet, medmindre regeringen omlægger sin udgiftspolitik. Lykkes helhedsløsningen, som regeringen forestiller sig det, vil indkomsterne ikke i år udvise den stigning, der automatisk fører til øgede statsindkomster. Det kan komme til at svie til regeringen, at den ikke har anlagt en mere moderat udgiftspolitik, at den ikke på dette område nogen sinde

har villet gøre sig upopulær. Den har nu måttet erkende, at den i virkeligheden har haft meget lidt overblik over de offentlige udgifter, den er sat til at forvalte.

Vi har set, hvordan forligets udgiftsramme blev sprængt med ikke mindre end 485 mill. kr., og vi ved, at regeringen har sagt, at det udelukkende er sket, fordi man savnede overblik. Man troede, at det aftalte udgiftstal, 8.540 mill. kr., kunne holdes — sådan har jeg i hvert fald forstået regeringens forklaring. Regeringen vil ikke acceptere den påstand, at den ved forligets afslutning vidste, at tallet ikke kunne holde eller ligefrem ikke ønskede at holde udgiftstallet.

Jeg lægger derfor regeringens forklaring til grund, altså at den ikke vidste, at den ikke kunne holde aftalen, men så er det i sig selv nok til at vise, hvor svagt vi i virkeligheden er kørende med vor budgetkontrolherhjemme. Det viser, på hvilket skrøbeligt grundlag det høje ting hidtil har måttet udrette sit arbejde i sager af så overordentlig stor betydning, og sådan som hele hændelsesforløbet har været, må det også efterlade et beskæmmende indtryk hos os, som sluttede aftalen i fjor, og som netop lagde så stor vægt på dette punkt. Vi forstår ikke, at regeringen ikke på noget tidspunkt adviserede os om, at den ikke kunne klare opgaven, at den f. eks. ikke gjorde det, inden budgettet for det år, vi er i, blev vedtaget. Det er svært at godtage de forklaringer, der gives i årsoversigten, for man skulle dog tro, at vi så ville have oplevet noget lignende tidligere. Vi har jo tidligere haft refusioner af kommunale udgifter, der skulle udbetales af staten. Vi har haft det hvert år, vi har haft det altid, men vi har aldrig oplevet noget tilsvarende tidligere. Vi har vel haft udgiftsstigninger ud over budgettet, men de har dog kunne forklares ved nye udgiftslove, der er vedtaget efter budgettets vedtagelse. Hvis usikkerheden i virkeligheden er så stor, som den nu skildres, hvordan vil man så undgå, at noget tilsvarende finder sted i år, og at det påregnede overskud derved bliver betydelig mindre, end man har budgetteret det til?

Af en tale, som boligministeren har holdt for de almennyttige boligselskaber, og bekræftet ved den nu forelagte årsoversigt, fremgår det, at et tredje af forligspunkterne